

HENDRIK VAN RIJN

Het was een van die mooie avonden in eind September, dat zomer en najaar elkaar ontmoeten en tezamen een harmonie vormen van koele mildheid.

We bereikten al gauw de buitenwegen en wandelden verder langs de smalle rivier, die in haar loop ook door onze stad stroomde.

Bart sprak luidruchtig en als altijd druk gesticuleerend, over de luchthartige onderwerpen, die hij in vroolijke stemmingen als regel placht aan te roeren.

Dat duurde ongeveer een half uur en we waren inmiddels genaderd tot de plek waar de rivier linksaf boog en de bosschen begonnen. Het was hier stikdonker, maar we kenden den weg precies en hadden het boschpad gauw gevonden.

Geleidelijk werd Bart zwijgzamer en tenslotte zei hij na verloop van eenigen tijd niets meer. Dat was voor hem niets bijzonders, zoodat het me in het geheel niet verbaasde.

Tien minuten liepen we nog zoo zwijgend naast elkaar, toen Bart me plotseling bij den arm greep en me staande hield. Ik schrok even van de onverwachte beweging, vooral omdat ik door de donkerte zijn gezicht niet kon zien.

„Laten we even rusten,” zei hij.

We gingen aan den rand van het boschpad in het mos zitten.

Ik vond de situatie wat wonderlijk. Eerst Bart's vroolijkheid, toen zijn zwijgen en nu de behoefte te rusten, terwijl hij anders onvermoeibaar was. Ik wachtte af wat er komen zou, want ik kon op dat moment met den besten wil van de wereld geen gesprek beginnen.

Ineens klonk het: „Heb je wel eens nagedacht over de omstandigheden bij ons thuis?”

Ik veerde op. Met deze vraag, zoo pardoes gesteld, raakte hij een punt aan, dat nooit onderwerp van gesprek was geweest en waarvan ik altijd het gevoel had, dat hij het liever vermijden wilde.

„Nagedacht,” antwoordde ik, wat weifelend, „eh, nee, niet bepaald.”

Ik loog. Ik had er zelfs dikwijls over gedacht. Zijn milieu-omstandigheden waren voor mij een mysterie gebleven, terwijl ik een heimelijk verlangen had er meer van te weten.

„Tja,” zei hij, „je zal het misschien gek vinden, maar ik heb ineens behoefte daarover te spreken. Dat heb ik nog nooit gedaan, dat weet je, maar nou moet ik er wat van zeggen en ik vind, dat ik er met jou over praten kan.”

Ik voelde me plotseling wat onbehagelijk en ik had eigenlijk, uit een onbestemde vrees voor wat komen kon, het liefst het gesprek een andere wending gegeven, maar ik begreep, dat dat nu niet meer kon. Ik keek in zijn richting. Tegen den zwarten achtergrond kon ik alleen vaag zijn vormen onderscheiden.

„Zie je,” vervolgde hij, „je zult het waarschijnlijk niet weten en ook niet vermoed hebben, maar ik heb het thuis beroerd.”

En toen, na een korte stilte: „Erg beroerd.”

Dat was de droevige Bart, die nu sprak. Die verdrietige klank in de twee laatste woorden. Die hoor ik soms nòg. In dat „erg beroerd” lag een heel jonge-menschenlot besloten, een heel zieleleven. Toen vòelde ik dat alleen, later begrèep ik het.